

במדינה

העם

הפריץ לא מת

ניכסון הלק - אך הפריץ לא מת

מי יודע מה יכול לקרות תוך שנה? אולי ימות הפריץ, אולי ימות הסוס, אולי אמות אני? כך ניחם היתודי את אשתו, אחרי שהפריץ איים עליו להרגו. אם לא ילמד את סוסו קרוא וכתוב תוך שנה, בדיחה יהודית זו הנחתה את לוי אשכנזי, שהיה מומחה גדול לבדיחות יהודיות. כאשר קבע אחרי מילהמת ששת הימים את המדיניות הנוכחית של הממשלה, ישראל החזיקה בכל השטחים שכבשה. אמנם הופעל עליה לחץ להתחזרם, אולם בינתיים עובר הזמן, במשך הזמן, הכל יכול לקרות. בצורה זו או אחרת ייעלם הלחץ במרוצת הימים, והשטחים יישארו בידי ישראל.

למראית עין, הוכיחה מדיניות זו את עצמה. ויליאם רובינס, שררהחוק האמריקאי שתבע את החזרת השטחים, "מת". הוא סולק על-ידי ניקסון. גוגאר יארינג מתווך האר"ם, "מת". הוא התייאש והסתלק. הלחץ על ישראל פחת ונעלם לגמרי - עד שפתחו הערבים במלחמת יום הכיפורים.

אלוהים אחרי מלחמתו זו, התחדש הלחץ בעוצמה של מכבש הנרי קיסנינג'ר הכתיב נסיגה בדרום ובצפון. מאחוריו עמד ריצ'ארד ניקסון, שהחליט להחזיר את אמריקה למרחב-הנפט הערבי. השבוע היה נדמה שחוכמתו של לוי אשכול הוכיחה את עצמה שוב. הפריץ מת. ריצ'ארד ניקסון סולק מתפקידו, בדיוק ברגע שבו התכונן לכפות על ישראל את הנסיגה הראשונה מן הגדה הערבית.

לשוחרי-סיפוח דתיים יכול היה הדבר להיראות כהתערבות של אצבע-אלוהים. זה מכבר טענו כמה גורמים בצמרת הדינית של ישראל שכדאי לפעול בצניעה נגד ניקסון בארצות-הברית, לעזור לסנטור ג'קסון ולחבריו להפילו - למרות שיצחק רבין היה אחד הפעילים המרכזיים למען בחירתו מחדש ב-1972. עכשיו נפל ניקסון מעצמו, בלי עזרה. הסוס לא מת. אך נדמה שהבדיחה היהודית אינה מוכיחה את עצמה הפעם. ניקסון הלך, אך קיסנינג'ר נשאר, ויחד עימו גם מדיניותו. אמנם, ייתכן כי הנשיא החדש, ג'ראלד פורד, יחליף ברבות הימים את קיסנינג'ר, בניגוד להבטחתו מהשבוע. הבטחות כאלה הן שיגרתיות במיקרה כזה, והחילופין אפ-שריים כעבור זמן, אחרי שהנשיא החדש יתבסס ויקבל ביטחון עצמי.

אולם בינתיים מעוניין פורד להוכיח כי הוא מסוגל להמשיך במדיניות הדינאמית של ניקסון, ולהשיג הישגים כמוהו. במשבר הנשיאות התגבש קיסנינג'ר כמיש החוק ביותר בווינגטון. השבוע מילא תפקיד-מפתח במהלכים לשיכנוע ניקסון להתפטר, ברגע זה הפך לדיוקטטור של מדינות-החוק האמריקאית. הפריץ לא מת. הסוס לא מת. היתודי חי וקיים. והלחץ למען הסדר במרחב יימשך במלוא התנופה.

מדיניות מה רוצה רבין? שתי הצהרות של ראשיהממשלה הצטרפו למסקנה שהמדינה היא בלתי-נימנעת

לאן הולך יצחק רבין? ראשיהממשלה ידוע כאדם המסוגל לנתח אפשרויות. להסיק מסקנות סבירות. השבוע יצר סביבו אווירה של תעלומה. הוא עלה לרמת-הגולן, כחלק מן הרכיבה הממשלתית, שנועדה להפגין עירנות צבאית-מדינית, כדי להרתיע את הסורים מפני הרפתקה צבאית. רבין וחביריו סברו שהסורים עלולים לפתות בהתקפה, אם יעלה על דעתם שישראל אינה מוכנה. שצה"ל לא התאושש מן המילחמה, או שבראש המדינה עומדת מלחמה תלשה.

מיליון דולר מתנה לסם רוטברג ולו בווייאר

זוהי חברה שהוקמה כדי להעביר כסף פים ממדינת-ישראל לבווייאר ורוטברג, אישית. מייד עם היווסדה קיבלה החברה ממנהל מקרקעי ישראל 44 דונם בלב קריית-אנון, במחיר המגוחך של 128 אלף לירות לדונם. "בר" נתנה על ה-166 קוטג'ים, מכרה אותם מ-135 אלף לירות החדש. "בר" היתה רק מתווכת ב-עסקה זו. שכן הבנייה נעשתה על-ידי חברת "מינמטל", המכירה נעשתה על-ידי "שיכון ופיתוח" הממשלתית, שקנתה מראש את כל הקוטג'ים. "בר" הרוויחה, איפוא, בלי להשקיע פרוטה, לפחות 35 אלף לירות לכל קוטג', או 6.3 מיליון לירות לפחות בסך-הכול.

היא לא השקיעה דבר, כיוון ש"שיכון ופיתוח" מימנה ל"מינמטל" את כל ה-20%, באמצעות עסקה מסובכת ב-יתר, גרפו בווייאר-רוטברג שוב, מיליון

זו בווייאר - לכים הפריץ!

דולר נוספים, ממכירת מחצית מניות "בר", לחברה הבינלאומית. וכל זאת - תודות לנדיבות ליבה של ממשלת ישראל, ששילמה תמורת מניות "משקיעי ישראל" מחיר גבוה בארבע-מאות אלף דולר ממחיר השוק. נא לשים לב: העסקה לא הובאה לאישור ועדת השרים הכלכליים או ועדת הכספים. העסקה לא דווחה כלל לרשות ניירות-הערך, או לבורסת המניות. הכל נעשה במחשכים, כנגבים בלי לה, בשיטות להן רגילים היו רוטברג ובווייאר בימים-עברו.

אולם נראה כי לאחרונה חל שפל בעסקיהם הפרטיים, כחלק מן השפל הכללי באמריקה, והם נזקקו לעזרת מדינת ישראל. אך איך עושים זאת בתקופה שהעיתונות לוטשת עין לכל הריגה, וכאשר זכר "נתיבי נפט", "אוטוקרס" ו"אי-אי-אס" עודנו טרי? הלכו ראשי האוצר ועשו את המעשים הבאים: חברת "משקיעי ישראל" החזיקה ב-20% ממניות ההצבעה ב"בנק לפיתוח התעשייה", באמצעות מניות ש-ערך הנקוב הוא כ-4.3 מיליון דולר. ערך מניות אלו ירד במשך הזמן עד כדי המחצית, לפחות. לפני כשנה מכרו "משקיעי ישראל" לממשלת ישראל את מחצית המניות ה-ללו, במחיר הגבוה בהרבה ממחיר השוק. למעשה, הם מכרו מניות שערך השוק שלהן היה 770 אלף דולר במחיר של 1.1 מיליון דולר.

מכירה זו אינה חוקית כיוון, שלא קיבלה את האישורים-כחוק של הממשלה, אגב, מייד לאחר-מכן התברר כי לא ניתן לעשות עסקה זו, כיוון שתקנון "הבנק לפיתוח התעשייה" קובע, שאסור שבידי ממשלת ישראל יהיו יותר מ-26% ממניות ההצבעה בבנק. ממשלת ישראל נזקקה לשנה שלמה כימעט, עד שמצאה גורמים אחרים שהסכימו לקנות ממנה את המניות במחיר הגבוה מערכן ה-אמיתי. עם המכירה קטן במחצית מ-100 אלף, ושמעון הורן חדל להיות מנהל במשך כשנה, עד שנכנס במקום בווייאר. לקחו רוטברג ובווייאר את מיליון ה-דולר שקיבלה "משקיעי ישראל" מ-ממשלת ישראל, והשקיעו אותו בחברה החדשה שיום פניחם ספיר, "החברה הבינלאומית לפיתוח" (החברה לישראל ב). רוטברג אף התמנה כאחד מחמשיה מנהליה של החברה החדשה. לולא קנה תה ממשלת ישראל מ"משקיעי ישראל" את מחצית חלקם ב"בנק לפיתוח התעשייה", לא היה להם הכסף להשקיע בחברה הבינלאומית.

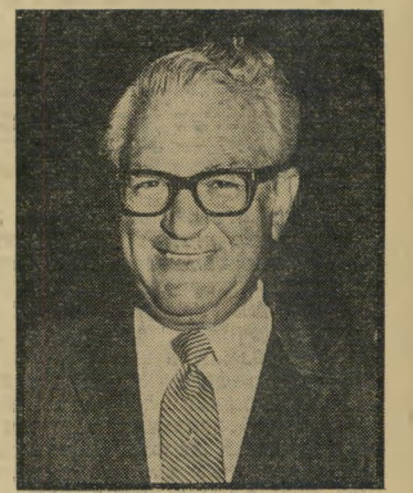
הבינלאומית הוקמה בזומת ספיר, כדי לעודד השקעות בתעשייה. היא קיבלה פטור ממסים למשך 30 שנה! המעשה הראשון שעשתה החברה הבינלאומית היה קניית 50% מחברת בניה בשם "בר", בסכום של מיליון דולר. מי הם בעלי חברת "בר"? בווייאר ורוטברג, באופן פרטי! מכאן שבווייאר ורוטברג, כמנהלי "החברה הבינלאומית", גרמו לכך שהיא תקנה בכספי עשרות משקיעים זרים תמימים, חלק בחברה פרטית שלהם. חברת "בר" כולה אינה שווה, למעשה, אפילו עשרה אחוזים מן הסכום ששולם עבור מחצית מניותיה.

ההודעה הטלפונית האלמונית היתה קצרה וסתמית: "בתדוק מדוע הוציאו את שמעון הורן מהנהלת הבנק לפיתוח התעשייה".

אולם כל המקורב לצמרת השלטון הכלכלית בישראל יודע, כי הודעה כזו דייה כדי להקפיץ כל עיתונאי-לענייני-לכלכלה הגון מכיסאו.

שמעון הורן הוא סגן-המנהל בחברה ששמה "משקיעי ישראל", ולמעשה הוא הרוח החיה בה. בשעתו שימש כנציג רשות ההשקעות בארצות-הברית, בתוקף תפקידו הכיר משקיעים אמריקאיים, וי-היה הראשון בשורה ארוכה של פקידים ממשלה שעברו לעבוד אצל המשקיעים הפרטיים, עימם ניהלו קודם לכן משא-ומתן בשם המדינה.

הורן התיידד עם יושב-ראש מפעל ה-בונדס בארצות-הברית, סאם רוטברג, ושיתפריעו, לו בווייאר. רוטברג ו-בווייאר עשו את כספם בדרך הקשה,

סם רוטברג - כספי המדינה

בעזרת עולם הפשע האמריקאי. רוטברג היה שותפו של מאיר לנסקי בעסקי מלונות והימורים בלאס-ווגאס. בווייאר נידון למאסר על הברחות זהב בסן-פרנסיסקו. אחרי שהתעשרו, החלו עוסקים בעסקי מניות והשקעה בישראל, הקימו בתמיכת פניחם ספיר חברה בשם "משקיעי ישראל", שגייסה 35 מיליון דולר להשקעות בארץ. לקבוצת בווייאר רוטברג יש רק 7% בחברה, אך הם מנהלים אותה כאילו היתה נכס פרטי של-הם, כיוון שספיר רצה ביקרם.

הקרב על מנשייה

בחלוקת כמה מיגרשים על-ידי המינהל לפרוטקציוניסטים כמו גרשום רוזוב ומרק מושביץ, שקיבלו, כל אחד מ-350 אלף לירות הדונם. תוקפנותו של יושב-הראש החדש של החברה המשותפת לעירייה ולמינהל לא מצאה חן בעיני זורע, שתבע להיות יו-שבראש החברה. נאמן היה מוכן להתפטר, אבל רק בתנאי שצ'יצ'ו, ראשיה-עירייה יחליף אותו. מפני כבודו של צ'יצ'ו הסכים זורע ל-יותר, ועתה התמנה צ'יצ'ו כיושב-ראש, ונאמן יהיה מלאמ-מקומו. עתה מתכוון נאמן לצאת שוב למערכה, ולגרום לתח-זרת הקרקעות לבעלות העירייה.

עיריית תל-אביב החלה במילחמת נגד ראש מינהל-מקרקעי-ישראל, אלוף מאיר זורע, כדי להחזיר לידיה את שיטחי מנשייה. בשעתו מסרה עיריית תל-אביב של רבינוביץ' את שטח מנשייה לידי המינהל, כדי שיפנה את המתגוררים בו. המינהל הצליח לפנות את התושבים בסכום של 40 מיליון לירות, ומצא עצמו אחוז ביותר מאלף דונם היקרים ביותר בארץ, תמורת 40 מיליון לירות. השטחים שווים כיום לפחות ביליון לירות. יושב-הראש החדש של חברת "אחו" זוט הוף", האמורה לפתח את השטח, עורך-הדין אברהם נאמן, פתח במסע להחזרת הקרקע לעירייה. הוא הסתייע

מעלות

לביקעת-הירדן

הסוכנות היהודית קנתה לפני שבו-עות אחדים מיפעל תעשייתי שפעל ב-עיררת-העולים מעלות. הסוכנות מעבירה את המיפעל להי-אחוזת בביקעת הירדן, לאחר שנסגר ב-עיקבות הטבח במעלות, לאחר שעובדי הערבים סירבו להמשיך לעבוד בו, ו-עובדים יהודיים החלו נוטשים את מע-לות. נמסר כי כמה מיפעל-תעשייה אחרים בעיררת-העולים מעלות עומדים על סף-סגירה.